

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Kunnanhallitus 01.11.2022 § 264
911/02.00/2022

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion sitovuustason mukaisesti on valtuusto hyväksyy toimielintasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi valtuusto hyväksyy konserniyhtiöille strategiset kehittämistavoitteet. Talousarviossa kuvatun kokonaistalouden ja toiminnan ohjaus jalkautuu eteenpäin toimielinten palvelusuunnitelmapäätöksillä.

Vuodelle 2023 hyväksytyn talousarvion suunnitteluohjeen tavoitteena on turvata kestävä Lempäälän kokonaistalouden pohja ottaen samalla huomioon käynnistyvän Pirkanmaan hyvinvointialueen tuomat muutosvaikutukset toimintaan ja talouteen. Samalla taloutta ohjataan uuden kuntastrategian viitoittamana turvaamaan elinvoimaisen kasvukunnan kehittymistä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen käynnistyminen vuoden 2023 alusta lukien muuttaa kunnan talousarvion sisältöä oleellisesti. Talousarviosta poistuu koko aiempi hyvinvoinnin palvelualueen talousarviosisältö, mutta myös muillakin palvelualueilla on merkittäviä muutoksia niin toimintamenoihin kuin myös toimintatuottoihin. Koska hyvinvointialueen käynnistymisen vaikutukset näkyvät myös verotuloissa ja valtionosuuksissa, Lempäälän talouden vertailu edellisvuoteen on mahdollista tehdä käytännössä vasta tuloslaskelman vuosikateriviltä.

Uutena elementtinä vuonna 2023 käynnistyy myös lempääläinen osallistavan budjetoinnin toimintatapa eli IDEA-raha. Lempäälä lanseeraa tämän kuntalaisten osallisuutta edistävän toiminnan nimellä IDEA-raha ja varaa vuodelle 2023 IDEA-rahaman käytölle 75 000 € määrärahan uuden yhteisölautakunnan palvelusuunnitelmaan. IDEA-rahaman osallistava valmistelu käynnistyy pilotoinnilla vuodenvaiheessa 2022-2023 ja se jatkuu varsinaisella IDEA-rahaman toimeenpanolla alkukevästä 2023.

Lautakuntien talousarvioesitykset esiteltiin kunnanhallitukselle 10. - 11.10.2022 pidetyssä seminaarissa. Menoesitysten taso ylitti selvästi valtuuston hyväksymän suunnitteluohjeen, minkä johdosta etenkin kulupohjan heijastusvaikutukset vuosille 2024-2025 painavat Lempäälän talousarviovuodet tuolloin alijäämäiseksi. Osittain kuluylitykset liittyvät kuluvana syksynä hyväksytyihin lisämäärärahoihin. Näistä voidaan merkittävimpinä todeta mm. varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot, seudullisen joukkoliikenteen lisäkustannukset sekä energia- ja elintarvikekustannusten nopeat kulukasvut. Talousarvion valmistelutilannetta on ollut välttämätöntä parantaa lähemmäs suunnitteluohjeen tavoitteita mm. menokarsinnalla. Myös kunnanhallitus antoi seminaarissaan jatkovalmisteluohjeita talousarvioesityksen valmistelulle.

Talousarvioesityksen 2023 vuosikate on noin 13,0 milj. € ja tilikauden tulos noin 2,6 milj. €. Tilikauden ylijäämän arvioidaan olevan poistoeron muutosten jälkeen vajaat 3,2 milj. €. Suunnitteluohjeella asetettu tavoite

tilivuoden 2023 ylijäämäisyydestä ja investointien riittävästä oma-rahoituksesta toteutuu, mutta suunnitelmavuosien 2024–2025 investointitaso on samalla heikenevään vuosikatteeseen verrattuna liian suuri. Tämän johdosta vuodet 2024 ja 2025 painuvat alijäämäisiksi.

Kunnanvaltuusto käsittelee talousarviota ja taloussuunnitelmaa kokouksessaan 23.11.2022. Valtuutetuille järjestetään info/keskustelutilaisuus taloussuunnitelmaesityksestä 17.11.2022.

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. esittää kunnanvaltuustolle että se hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 liitteen mukaisena 2. oikeuttaa talousprosessin muuntamaan 2023 talousarvioesityksen käyttötalousosan tulo- ja menoarviot 1.1.2023 mukaisen toimielin- ja tehtäväalueorganisaation mukaiseksi ennen taloussuunnitelma-asiakirjan toimittamista kunnanvaltuustolle 3. oikeuttaa talousjohtajan tekemään taloussuunnitelma-asiakirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja teki lisäyksen päätösehdotukseen seuraavasti: ”Lisäksi kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että lautakunnat vähentävät merkittävästi toiminnallisten tavoitteiden lukumäärää ja tuovat ne valtuuston päätettäväksi uudelleen ensimmäisen muutostalousarvion yhteydessä 2023.”</p> <p>Keskustelun kuluessa todettiin seuraavat muutokset talousarviokirjaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. s. 9 talousarvion yhteydessä perustettavat vakanssit: tontti-insinöörin virkanimike muutettiin tonttipäällikön virkanimikkeeksi. Lisäksi lisättiin lause: ”Kunnanhallitus päätti perustaa kokouksessaan 1.11.2022 seuraavat vakanssit vuodelle 2023: 5 varhaiskasvatuksen opettajaa, 6 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, 5 varhaiskasvatuksen avustajaa ja ruokapalvelutyöntekijä.” 2. s. 23 Hallintoprosessi, palvelusuunnitelma: ensimmäinen kappale poistettiin kokonaisuudessaan. 3. s. 48 Yhteisöpalveluiden talousarviotavoitteet: poistettiin talousarviotavoitteista kohdat: Nuorisovaltuustotoiminnan kehittäminen, Vanhus- ja vammaisneuvostotoiminnan kehittäminen 4. s. 72 lisätään ennen talousarviotavoitteiden taulukkoa seuraava lause: ”Selvitetään Lempäälän Lämpö Oy:n ja Lempäälän Energia Oy:n fuusioitumista synergiaetujen saavuttamiseksi.” <p>Kunnanhallitus hyväksyi edellä esitetyt muutokset yksimielisesti ja ne on huomioitu pöytäkirjan liitteenä olevassa talousarvioasiakirjassa.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. esittää kunnanvaltuustolle että se hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 liitteen mukaisena 2. oikeuttaa talousprosessin muuntamaan 2023 talousarvioesityksen käyttötalousosan tulo- ja menoarviot 1.1.2023 mukaisen toimielin- ja tehtäväalueorganisaation mukaiseksi ennen taloussuunnitelma-asiakirjan toimittamista kunnanvaltuustolle 3. oikeuttaa talousjohtajan tekemään taloussuunnitelma-asiakirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia

Lisäksi kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että lautakunnat vähentävät merkittävästi toiminnallisten tavoitteiden lukumäärää ja tuovat ne valtuuston päätettäväksi uudelleen ensimmäisen muutostalousarvion yhteydessä 2023. Kunnanhallitus päätti

1. esittää kunnanvaltuustolle että se hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 liitteen mukaisena
2. oikeuttaa talousprosessin muuntamaan 2023 talousarvioesityksen käyttötalousosan tulo- ja menoarviot 1.1.2023 mukaisen toimielin- ja tehtäväalueorganisaation mukaiseksi ennen taloussuunnitelma-asiakirjan toimittamista kunnanvaltuustolle
3. oikeuttaa talousjohtajan tekemään taloussuunnitelma-asiakirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia

Lisäksi kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että lautakunnat vähentävät merkittävästi toiminnallisten tavoitteiden lukumäärää ja tuovat ne valtuuston päätettäväksi uudelleen ensimmäisen muutostalousarvion yhteydessä 2023.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Vesa Papinsaari poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.16.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Heikki Hakala saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.16.